

FELSŐ-ZEMPLÉN

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

SZERKESZTŐSÉG: Hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő: Török-utca 220 szám.	Kéziratok nem adatnak vissza, Bérmertetlen levelek nem fogadtatnak el. — Nyílt-tér soronként 20 kr. — Hirdetések jutányosan számítatnak.	ELŐFIZETÉSI DÍJ: Egész évre . . . . . 4 frt. Fél évre . . . . . 2 frt. Negyed évre . . . . . 1 frt. Egyes szám ára 10 kr.	KIADÓHIVATAL: Hova az előfizetések, hirdetési és nyilttéri díjak küldendők? Landesman B. könyvnyomdája.

Rongyos-egylet.

A milyen szerény a czime, olyan áldásos a hivatása. Nem működik nagy zajjal, hangzatos czéger alatt; nem zsarol ki a társadalomtól kénytelen-kelletlen nagy áldozatokat. Alázatosan, szerényen mondja el még szerényebb kérelmét: „Adjátok ide azt, a mit magatok számára nem használhattok, a minek hiányát senki közületek érezni nem fogja, hogy letörüljünk vele gondterhelt szülők könyeit s beföldjük szegény, ruhátlan gyermekek hidegtől reszkető tagjait!” — Ennyit kér a rongyos-egylet. Van-e, a ki ellent tudna állani ilyen kérésnek?

A jótékonyság e neme — legalább ezen a czimen és ezekkel az eszközökkel — a mi vidékünkön nem igen van szokásban. Időről-időre, így tél idején, akadnak egyik-másik községben jó lelkek, kik gyűjtést indítanak a szegény iskolás gyermekek felruházására, de kellő szervezés és rendszeres működés hiányában teljes sikert még sem érhetnek el. Hazánk számtalan vidékén azonban már régen működnek a jelzett czéltől a rongyos egyletek s naponta bemutatják Istennek a legkedvesebb áldozatot: elhagyatott, szegény iskolás gyermekek istápolását.

Hogy ezen rongyos-egylet létesítésének eszméje nálunk született meg, nem rójjuk fel érdemünkül. Figyelemmel kísérve a szegényebb néposztály gyermekeinek téli iskoláztatását, az ott szerezhető szomorú tapasztalatok folytán ki lehet mondani az első szót: alakítsunk rongyos-egyletet! Mi elvetjük a magot, már most gondoskodjék a segíteni kész társadalom, hogy az elvetett mag kikeljen és erős fává növekedjék. Alapítsunk rongyos-egyletet!

Az egylet működése röviden abban áll, hogy jölelkü adakozóktól elfogadják és összegyűjtik a használatból már kiesett ruhásműveket, azokat megfelelőleg átalakíttatja s kiosztja a szegény iskolás gyermekek között, kik nagyon sokszor épen a ruházat hiánya miatt hanyagolják el az iskolát. Tudjuk, hogy tanítóink még számokkal is tudnák bizonyítani, hogy mennyi iskolamulasztás igazoltatik esetleg azzal, hogy nincs ruhám, nincs sipkám, nincs eszímám. S ezért a mulasztásért még büntetni se lehet őket, csak sajnálni. Sajnálni azt a sok paragon maradt elmét, azt a nemesebb erkölcsökre soha fogékonyt nem tett szívet!

Hány elfajult gyermek, ki idővel önmagának terhe, családjának s a társadalomnak pedig ártka lett, vezetheti vissza élete szerencsétlenségét oda, hogy ruhátlan volta

miatt iskolába nem járhatott. Mert a mily átkos alacsony sorsu emberekre a körülményeikhez be nem illő fölösleges tudás, épen olyan szerencsétlenség a teljes tudatlanság, mely állapotban összes szellemi erők és kedélyviláguk fejletlen maradván, még csak arra sem képesek, hogy a jót a rossztól, az igazságot a jogtalanságtól, a biztost a megengedhetőtől megkülönböztetni tudják.

Jó emberek! nyújtsatok segédkezést a szükölködő ártatlan gyermekeknek; támogassátok őket, hogy iskolába járhasanak rendszeren, hol a jónak csiráit felszedvén magukba, majdan az élet küzdelmei közepett is megőrizték lelkükben az Isten képmását!

Hisz olyan kevéssel segíthetünk! A mit magunktól és gyermekeinktől, mint használatlant eldobnánk, ne vesztegessük el pár krajczárért — hanem ajándékozzuk oda a rongyos egyletnek, mely a leghasznosabban fogja azokat értékesíteni. Csekély az áldozat és fényes lesz az eredmény!

Apák és anyák, kik gyermekeiteket jó meleg ruhában bocsátjátok el hazuról, könyörüljetelek meg a szegény gyermekeken, kik vékony ruháskában, eltekült tagokkal mennek az iskolába s még inkább azokon, akik annyira szegények, hogy talán egyáltalán nem is mehetnek!

Gyűjtsünk nekik ruházatot — ala-

TÁRCA.

Sárcsepp az életből.

Ira: Gál Vilmos.

Olyan volt, mint egy rég szűnetelő vulkán, de melynél az utolsó kitérés óta elmúlt idősak nem volt elég arra, hogy a szürkéfelette lávakéregget pázsit bársonya vonja be; a szakadékok, a sziklatömbök siváran, kopáran, élettelenül meredeztek a légbé, mint megkövesült rettentő emlékei egy ős katasztróphának, mely borzasztóságában perczenként elnyelte a lezajlott hosszú időt, sértetlenül tartva meg az utolsó rémjelenet megfélemlítő diszkrét. Minden egyszer kilökött és kiszórtan újra visszaesett ködarabon ott van a Mene, tekel, upharzin!

A nagy, magas termet megtartotta tekintélyes idomait; lehet, hogy csak megkövesült lávakéreg már a kiszórt belső jegezedése — és odabenn ma csak új tárog, csak egy semmi, mely semmire sem képes többé, de ha az ember ránéz, akaratlanul megrezzen. Van ebben a meg nem hajlott, megkövesedett óriásban valami parancsoló, valami fenséges, valami szánalmat gerjesztő és mégis elriasztó, mintha az a lávakéreg reszketne, mintha az a benső menydörögni akarna.

Podig a fekete szemek érzéketlenül szövegezők a semmibe. Napba nézett sas szemek azok, melyek a sok nézésben megvakultak, — lehullott meteorok azok, melyeket kirugtak az ultra határjelzőül; ezek ma már annak a végtelen nyomoru-

ságnak a jelzői, melynek határa előtt megszűnik minden vágy, minden remény, minden törekvés, itt már a semmi kezdődik, mert nem érez semmit; ennél a legnyomorultabb is boldogabb, kibem még nem halt ki minden; mert itt az érzés utolsó fűszála is elégett, elhamvadt, ott van, mint hamu, a leaszott szürke arzera hintve.

Es mégis, ha ez egyhangú szürkeséget nézed, megijedsz, át fut rajtad a gondolat, hogy e lelánczolt Prometheus rögön . . . e perczben . . . elszakítja bilenseit, mintha lelkiismeretted lobbanna föl, mintha azt hinnéd, hogy valaha te is segítettél kovácsolni békóit — és most érkezett el a bosszu rég várt órája — legott fejedet morzsolja szét és menekülsz.

Pedig meg se mozdul, talán csak a mult visszfénye rezgett végig a szobor-arcon.

Azután sajnálni szeretnéd, hiszen egy megindító tragediaát lehel ezen alak minden körvonala, ilyen lehet a megöszült, megőrült Astaróth, egy évmiriáddal azután, hogy a menyországba kirúgták.

Megállsz, meghuzod magad a templom előtornézáig, hogy oszlopa mögé és nézed, bizonytalan, izgatott, szenvedélyes kíváncsisággal tovább.

Tagjait pokróczrongyok fűdik, piszkos, ocsmány rajta minden, mintha egy emésztő csatornából huzták volna ki és egy gözkemény füstjében szárították volna meg; lábszárait csak térdig fedi a daróc, látod a lábakat, melyekbe mély barázdákat szántott az utának ki nem került köve, — az ikrákat, melyeket sebek fednek, genyenyedő felületek, a penészes pincedu mérges marásai, hol éjjeleit, söt sokszor nappalait is tölti, csak

minden másod- vagy harmadnapon jön ide koldubi a portikusba, midőn nagyon megéhezik; felve kerüli a világosságot, pedig nem látja, de éri.

Ugy látszik rajta, hogy nincsen lelke, vagy ha van, lát el-el hagyja a testet, leül messze multjának a sirdombjára és ott mereng.

Most imádkozik.

Kemény, érezes hang üti meg a füledet, mint egy gép zakatolása; nem könyörgés, hanem inkább szemrehányás:

„Szenteltessek a neved.”

Mintha guny vegyülne e szavakkal, mintha azt látnád, hogy a nap csak egy ólomföhrrel van festve a berlinké égboltozatra, felhőkent meg selyempapirt ráncigálnak ide s tova.

Ez az iszapból felbukott alak hymnt mond a mindenhatónak! . . . Van rá oka! . . . De nem is úgy mondja. Hanem mintha azt várná, hogy gunykaezaj menydörög le az égről:

„Jöjjön el a te országod . . .”

Ismered az imák imáját, ez ajkáról minden új előttd, vigasznak szoktad meg és most mint rém áll megetted. „Jöjjön el a te országod” ugy, a hogy e nyomorult kívánhatja, hol egy megöszült, megőrült Astaróthnak szenvedélye perzsel fel egy világot, hol egy Ariel nem szűnik meg vért szomjazni, — azután?

„Legyen a te akaratod, ugy a mennyben, mint a földön is.”

Kövályogva keringenek előttd iszonyubból iszonyubb északok, mert pokoli aureoleban látod ezt a Sisiphust, ki már feltolta követ, ezt a Tanta-

kitsük meg a rongyos-egyletet!

Ajánljuk jelen sorainkat a minden szép és nemesért lelkesedni tudó, áldozatkész városi főbíró és hölgyeink figyelmébe, hogy a rongyos-egylet mielőbb megalakítható legyen.

Vegyes hírek.

— **A szülők réme.** Városunkban az utóbbi hetekben mind gyakrabban lehetett hallani a fertőző betegségekről, azonban — mivel azok nagyobb mérveket nem ütöttek — komolyabb intézkedések megtételére nem kellett gondolni. — Sajnos, a legutóbbi napokban a szülők réme: a diftériusz és más gyermekgyilkoló betegségek ijesztő mérvben terjedtek szét, kétségbeesztve a szülőket. Orvosaink a legnagyobb odaadással és buzgalommal igyekeznek azon, hogy a rettentő baj tovatérjedését megakadályozzák, azonban lelkiismeretes tevékenységük által sem érhetik el a kívánt eredményt. — Helyes volna, sőt feltétlenül szükségesnek is tartjuk, hogy az illetékes hatóságok ne nézzék tétlenül a veszedelmes és a szülőket gyászba és bánatba döntő bajok tovatérjedését, hanem gyorsan tegyenek meg minden óvintézkedést. Első sorban szükséges volna, hogy ne ragaszkodjanak oly szigorúan a törvény azon intézkedéséhez, mely szerint az iskolák csak azon esetben zárhatók be — járványos betegségek esetén — ha a gyermekek 10%-a betegedett meg, hanem már most, *haladéktalanul be kell azokat zárni*, mert végre is, ha más ügyeknél lehet eltekinteni, amint hogy 'el is tekintenek a törvények szigorú paragrafusaitól, úgy a jelen esetben okvetlen el kell attól tekinteni és meg kell tenni mindazt, ami a veszedelmes baj tovatérjedését van hivatva megakadályozni. — Gondolják meg az intéző férfiak, hogy lelkiismeretes és erőlyes intézkedéseik által milyen nagy bajt akadályozhatnak meg.

— **Képviselőtestületi tagok választása.** Városunkban november hó 28-án ejtett meg a képviselőtestületi tagok választása. Ez alkalommal igen élénk volt az érdeklődés, amennyiben a régi képviselők közül az egyik párt — mert két párt volt — több tagot akart kibuktatni, ami részben sikerült is. A választás délelőtt 9 órakor vette kezdetét és tartott délután 4 óráig. Ekkor a választást vezető főszolgabíró a szavazást bezárta és a szavazatok összeszámlálása után a következő ered-

ményt hirdette ki. Megválasztottak rendes tagokul: Dr. Widder Márk, Fröhlich Gyula, Ilnátko János, dr. Glück Samu, Bartus Boldizsár, Szirmay József, Bujdos István, Buzay Gusztáv, Roncsinszky Ágoston, Herezik József, Hozspodár Mihály, Csincsár András, Brüglér Benjámin, Barnai Andor, Papp Gyula, Görgey Géza, Kozma András, Nagy György, dr. Kerekes Pál, Frimmer György. Póttagok: Hubert Albert, Szeghy Zoltán. — A régi képviselők közül kiestek: Formádi Antal, Kolozsváry Ödön, Lövy Bernát és Szoroosina György.

— **Templom felszentelése.** A majdnem egészen újonnan épült lazonyi templom felszentelése vasárnap november hó 29-én ment végbe nagy ünnepélyességgel. A felszentelés után a kastélyban fényes ebéd volt, melyen a környéki intelligenciája szép számban jelent meg és vig hangulat mellett sokáig maradt együtt.

— **Korcsolyázó pálya.** Mint értesülünk, a fiatalság körében élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy városunkban egyelőre korcsolyázópálya és ebből kifolyólag korcsolyázó egyesület alakíttassék. Valóban szép eszme, mely feltétlenül megérdemli, hogy komolyan foglalkozzanak vele és minden lehető elkövetelessék arra, hogy az meg is valósíttassék.

— **Városunk virilistái.** Gróf Sztáray Antalné, Nagymihályi takarékpénztár, Sulyovszky István, Kereskedelmi bank, Szentlélek Gyula, Bucsinzky Lajos, Strümpf Gábor, Spiegel Bernát, Czibur Bertalan, Polányi Géza, Baján Imre, Brüm Lipót, Dr. Fleischer Samu, Tolvaj Imre, Stark Herman, Löffler Noa, Marmorstein Jenő, Glück Mór, Spiegel Samu, Friedmann Simon. Póttagok: Brüglér Sámuel, Kúsztenbaum Mór.

— **Személyi hír.** Gróf Sztáray Sándor Frigyes főherceg meghívására néhány napi vadászatra Pozsonyba utazott, honnan e hó 6-án tér vissza városunkba.

— **Kaszinó Málczán.** Igen üdvös eszmét pendített meg *Stépan* Gábor nagybirtokos. Kaszinót alakít Málczán. Az eszmét a mázeai és a szomszédos falvak kaszinóképes egyénéi nagy örömmel veszik tudomásul és bizonyára kivétel nélkül belépnek a tagok sorába, hogy a hosszú téli estéket kedélyesen tölthessék és hogy alkalmuk legyen az egymással gyakoribb érintkezésre.

— **Új földesurak.** Boró, Krasznibrod, Nyágó, Havaj és Sztropkó-Polena községek határaitól álló *Wohlmann*-féle uradalom e napokban gazdát eszerél, megvette ugyanis az öt község határára kiterjedő uradalmat a *Relles* uralkodó

hazegzi család idősebb ágából származó XII. Henrik porosz herceg Greiszből (Poroszország) 410,000 frtért. Ugyancsak a sztakesini uradalom is gazdát eszerél, a mennyiben *Korivovszky* Konstantintól *Hänkel* porosz gróf megvette 1,200,000 forintért.

— **Kölcseönös áthelyezés.** A helybeli postahivatal segédírtja, *Benze* Sándor, áthelyezett Pozsonyba, kinek helyére ugyanonnan *Horevathy* Győző jött.

— **Új anyakönyvvezetők.** A m. kir. befűgyminiszter vármegyénk területén a parnói anyakönyvi kerületbe *Józsa* Jenő segédjegyzőt, az erdőhorvati anyakönyvvezetői kerületbe *Leffler* József segédjegyzőt, a megyaszóiba *Domján* János okleveles jegyzőt, a kosarócziába *Császár* József okleveles jegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

— **Ellenzéki volt.** Erdekes kijelentést tett nyilvános helyen előjáróságunk egyik tagja a most lezajlott képviselőtestületi tagok választása alkalmából. Ugyanis szóba került a *Kolozsváry* Ödön kibuktatása és e fölött többen sajnálkozásukat fejezték ki, mire az előjáróság egyik tagja úgy nyilatkozott, hogy Kolozsváryt okvetlen ki kellett buktatni, mert ő minden közgyűlésen ellenzékiességet és élénk részt vett a városi ügyek tárgyalásában és e miatt az *uradalom kivánságait sem lehetett oly simán megvalósítani*. — A tett nyilatkozathoz ugyan nem kell kommentár, de meg nem állhatjuk, hogy a jeles előjáró ur figyelmébe ne ajánljuk azt, hogy a képviselők tulajdonképpen nem arra válnak, hogy a gyűléseken fejüket böffentgassák, hanem válnak arra, hogy legjobb meggyőződésük szerint hozzászóljanak a szőnyegen levő kérdésekre.

— **Névpap.** Szalókon fényes estély volt tegnap, decz. 2-án *Thuránszky* Ferenc vendégszerető házában, aki névpapi ünnepélyét tartotta. Tiszteletli és nagyszámú barátai közül sokan keresetek föl és legvigabb hangulat mellett maradtak együtt a hajnali órákig.

— **Kitüntetések.** Az ezredéves országos kiállítás történelmi főcsoportja a kiállítás körül szerzett kiváló érdemek különös felemelésével a sztrópki római kath. templomot kiállítási éremmel tüntette ki. Itt felemlítjük, hogy a kiállításra a templom részéről *Degró* Péter ottani plebános 2 gyertyatartót küldött fel, melyek a XV-ik századból valók és a hajdani várkapóháiban voltak el-

lust, a ki már nem szomjazik, hanem évezredek kitarított ereje most a féktelen bosszú, mintha már a májdon azt érezné, hogy rájga az örök telhetetlen sas:

„Mindennapi kenyereinket . . .”

Azt kéri, mi már másnak nem kell, mit már telített gyomrok fenhéjázva hajítottak el, mit tapogatózva keresgél össze a szemétdombon. Nem hatja meg ezt a valódi könnyűléteesség ritka falatja, epés szájától ope ízű lész az is, mint az a más számtalan, melyet kutyaként kap el, megrugva, megbotozva, mint az. És még kéri? . . . pedig beleunhatott volna már a sok kérésbe:

„Boesásd meg vétkeinket, miként mi is megboesájtunk ellenük vétetteknék.”

Es ezt olyan lassan taglalva mondja. A hangba most mégis vegyül egy alig észlelhető valami, mintha a gunyos, epés nyelvtől az anyfi fájdalmat rejtő mellé szállt volna le. Mint egy varázstűre eltűnik félelem és a kimondhatlan fájdalmas hangra, — melylyel a mondat végződik — összeszorul szíved. Hát vétkezett? . . . De itt meg sem áll, nem leszesz bírálja, sajnálkozva fut végig szemed e sáreseppe a világ tengeréből és elgondolod, hogy ugyan „ellene” mennyit vétettek?

Ez azután tág mező gondolkodásodnak, elmélőzöl, lelki szemeid előtt végig futnak a legtarkábbnál is tarkább képek, melyeken a fény: rongy, az árny: piszok.

Es lelked szürke, komor láthatárán feltűnik a legoszmányabb fekete csontos kezű furia: — mely karmai a világ mellébe ütve, szíveréből szopja a vért — a nyomor.

Mely kísértetet eddig nem sikerült elizni sem a szentelt víznak, sem a böleseségnek.

Felocsulsz az „örökkön örökké, amen”-re, mert ezt meg már ugy dörög, mintha ő volna a mindenható és most eszertette volna villámaít egy elkárhozott világra.

Örökkön örökké ugy legyen! Hát végtelen a bosszúerzet? . . . Mossa, nyalja, ássa a háromnegyedrész tenger a föld száraz negyedét.

Ismét fölve keresi fel pillantásod a nyomorultat és kétkedve nézed a sivár temetőarcot s miután hiába keresed rajta az indulat legkisebb jelét, már már elmosolyodni készülsz termékenny phantasiádon. Mert ott nem látsz rémes felhőköt borított viharos homlokot, akkor már a fej galambfehér fürtöktől fedett hátsó boltíve néz feléd. És mégsem mosolyodsz el! Olyan az is, mintha kupolya volna, mely egy poklot rejt magában daczára, hogy hó borítja.

Az utolsók is elhagyják az Isten házát, te is követed a többi.

Balra az ajtóból a vak koldus kullog. Valami ugy vonz, hogy kövesd. Ugyan hova megy most. Elhagyja talán ezt a templomot is, melynek föléje az azur égbolt, melynek oszlopai a virágot taóráások, melyben tönjén és nyírha az ezer meg ezer virágállat vegyüléke? — Többre becsüli talán földalatti odúja néma esendjét a természet zsongásánál, melyben a eserebogártól a pacserítáig mind, mind végtelen nyomorára emlékeztetik.

Menjünk utána!

Nagyszélt zsiros kalappal fején, vashegyű őles botjával kezében, nyugodt biztonsággal lépdel,

nem ügyel se jobbra, se balra. A böszült komondorok hiába rontanak ádáz dühvel felé, megkapják sebes lábzsárait, a hasítások újabb száráit kezdik meg rongyos szürén haragos kocsisok, kitérve a ki nem térőnek, böszülten sújtják ostarokkal, ő csak nem is figyel, egy kissé előre horgasztva fejét, csakhamar elhagyja a falu utolsó házát is, honnan még néhány mosdatlan rajkó ordít utána: „Vak Marcsi, vak Marcsi!”

„Kell-e kenyér, vak Marcsi?”

Mint a hogy egy kopár, égnek meredő bazalt sziklán hiába söpör végig az orkán, hiába zudítja le a zápor, nem marad nyomuk, oly érintetlenül és érzéketlenül ment vak Marcsi tovább az országúton.

Kitapogatta botjával az árokszélt és az ottani gyalogösvényen haladt, mindig egyenletesen lépett, mintha lépéseivel mért volna, mintha olvasta volna azokat.

Egyszerre megállt, oldalt fordult és kitárt karjaival egy sugár jegenyefát ültelt át.

Kitört a vulkán.

Az életmélküli szürke arezon fekete vihar süvöltött végig, gyász kergetett bánatot, kétségbeesett fájdalom üzte el a gyászt. Féktelen düh cikázott, gyakran mint megannyi villám rajta, és mint istentelen káromlások csaptak le. A szemekből meg zápor esett, könyök sűrű, ziháló zápora.

Ha temető, érzések temetője volt előbb ez arez, ugy most megnyiták a sírok, megreped a pokol havas kupolája, mert most itt ítélet napja van.

„Átkozott! . . . átkozott! . . . átkozott! . . . Eljöttem ismét e fa alá harminczadszor, harmincz

helyezve. Továbbá felküldött 2 felette értékes misemondó ruha a XVI-ik századból, melyeket gróf Pethőné a hajdani vár volt urója ajándékozott a templomnak, sőt közülük az egyiket maga a grófnő himezte pazar díszítéssel. — A második kitüntetett *Unghedry* Ede sztrópkói postamester, a ki ugyancsak a tört. főcsoport által tevékeny működéséért és beküldött történelmi becsesl bíró tárgyaiért szerzett érdemei felemelítésével elismerő oklevelet nyert.

— **Elhalasztott országos vásár.** Kelesén és Nagy-Brezsnyiczén a szarvasmarhák között kiütött száj és körömfájás miatt a decz. 15-én megtartani szokott országos vásár Sztrópkón nem fog megtartatni.

— **Halálos baleset.** A szerencsi cukorgyárban az elmúlt szombaton este egy sérült gyári készüléken szükségessé vált javítás alkalmával egy sajnálatos baleset történt, melynek két gyári munkás esett áldozatul. A gyár igazgatósága azonnal szigorú vizsgálatot indított, melyet a társaság vezérigazgatója személyesen, az illető tisztviselők és munkások kihallgatásával, eszközölt. — A mint halljuk, ez alkalommal konstatálta, hogy a gyár felügyeleti személyzete részéről valamennyi öv-rendszer szabály az előirt módon megtették és a baleset előre nem látható különböző szerencsétlen véletlennek összetalálkozására vezethető vissza, egyenes vétkesség csak két munkást terhel, kik a közlőművet illetéktelenül és minden szabály ellenére működésbe hozták.

— **Uj szerződés kötésre** kerül a sor a cukorrépa termelők és a szerencsi cukorgyár között. Az első időszak 1889-től 1896-ig terjedt. November hó 21-én tárgyalásba becsátkozott a zemplénmegyei gazdasági egyesület képvisellete a cukorgyár meghatalmazottaival Sátoralja-Ujhelyben és azokat a megállapodási pontokat igyekeztek létrehozni, a melyeknek alapján a szerződések megkötethők lesznek.

— **Gyászhir.** A zemplénmegyei s főleg a s. a. ujhelyi társadalmat ismét érzékeny veszteség érte. Nov. hó 24-én elhunyt *Dókus József*nek, Zemplénmegye volt főispánjának köztiszteletben s szeretetben álló neje: Kisrozvágyi s örösi *Rothay Borbála*, életének 68-ik évében. Nemes, műveltelemű hölgy volt a megboldogult, ki szeretett férje oldalán a gondviseléstől megáldottan boldogságban töltötte életét, melyet megaranyoztak gyermekei, kikben nagy öröme volt. Három fia s egy leánya voltak életének főckessége s mikor egyetlen lánya

év alatt, hogy nyomorulttá tett lelkem méteyes rongyait újból fedjé sujtam átokként! Te veszett eb! ki méreghelyagának ocsmány nedvét szívembe keverted! Erjen az utol bárhol légy! Repüljön mintegy bosszaváló villám a sarkjegtől az egyenlítő pálmáfedett hazáig! Találjon meg egy király palotájában vagy egy falu szegényes guyhóájában! Keressen fel az Istenházában vagy a bűn posványában! Szórja szét tetemed napkeletről napnyugtának, ha sirboltban őrzik, vagy szemétdombon rothad! mint a hogy te szétszórtad élted boldogságát!

Az óriás tagok reszkettek, a titáni mellkas zihált, térdei inogtak. El-elhallgatott, mert a forrongó dübben ezer átkot szeretett volna szórni az égére egy pillanatban.

„Fiametta, légy átkozott! ama borzasztó év minden napja, melyen általad vagyonom, becsületelem vesztém, midőn kéjencz élvéd kiégítéséül loptam, raboltam, — minden napja váljék ocsmány kigyóvá, mely mérges törével melledet titi át!”

„Midőn már semmim se volt, amint elhaltál e fánál, úgy hagyjon el mindenki! Szomjótól görnyedő testednek ne adjon enyhét soha kéz! Ne lásd a napvilágot soha többé, mint én nem látam tizenötévi börtön sötét éjében! Vesztisd azoknak a szemeknek világát, a melyekkel megrontottál, a hogy én elvesztettem, mint bár, érted, miattad! Légy átkozott, mint én! Ne huny szeméd álomra, mint én! Ne tudj nevetni, mint én! Csak világtalan szemekkel sirj, mint én! Keresd kenyered szemétdombon, mint én! Átkozd az embereket, Istent, magadat, mint én! De élj százszor tovább, mint én! Légy átkozott! Légy átkozott!

meghalt, csak nehezen tudott belenyugodni a változhatatlanba, mely a szívéhez nőtt gyermeket elszakasztá tőle s csak az unokák tudták némileg enyhíteni fájdalmát.

— **Uj távirtdahivatal.** A kereskedelemügyi miniszter Zemplénvármegyében a tarczali postahivatal mellé távirtdahivatalt létesített.

— **Petroleum-finomító leégése.** Mező-Laborezon a petróleum-finomító telepen nagy tűz támadt nov. hó 16-án d. e. 9 órakor s még este is égott. A kár óriási. Nagy mennyiségű nyers és finomított petroleum lett a tűz martalékává. Természetesen biztosítva nem volt, a mennyiben a könnyen gyulladók és robbanékony anyagok biztosítását nem fogadják el az intézetek.

— **Bő áldás.** Gróf *Andrássy* Gyula zombori birtokán lakó *Mejyeri* nevű gépész felesége e napokban 3 leány gyermeknek adott életet.

— **„Tokaj-Hegyalja”** című laptársunk legutóbbi számában foglalkozik egyik közelebbi számunkban közölt vezércikkünkkel és abból kizakítva az alábbi részt, ilyen bevezetést fűz hozzá: „*Pénz és nevezet*” cím alatt ír a „Felső-Zemplén” megszívlelendő dolgokat, a melyben azon nézetének ad kifejezést, hogy azt az időt értjük el, midőn megdönthetetlen biztonsággal állíthatjuk, hogy az erkölestelenség, a jellemtelenség, becsületesség szövetségre lépett a becsületesség, a szorgalom, a munka ellen és ez a szövetség már nem is bír a lelkiismeret szégyenérzetével, hanem hivalkodva sütkérezik a közélet verőfényén.” — Majd befejezésül így ír laptársunk: Ez a mondat is a mellett szól, hogy az arczatlanság ellen csak erős jellem képes megküzdöni, de azt is csak úgy és akkor, ha a Svédország királya által hangoztatott nevelési rendszer utján erős és tiszta jellemeket fognak a családok és iskoláink nevelni. Az önálló gondolkodásra, önálló cselekvésre való nevelés, az igazi jellem és erkölcs nevelés. A többi csak külső máz, mely hamar eltűnik.

— **Színészet.** *Hevesi József* jelenleg Nagy-Mihályon időző színtársulata, mint homonnai levelezőnk írja, legközelebb Homonnára megy.

— **Mulatság.** A varannóiakban felbőrdelt a művészi és mulatási vágy. Csak nem régen rendeztek egy műkedvelői színi előadást, hogy az őket mulattatni törekvő színigazgatónak lehetővé tegyék a tovább utazást és most decz. 5-én, felbuzdulva az előbbi sikeren — megint a színpad deszkáira lépnek Varannó néhány intelligens fiatal emberéi és leányai. Derék dolgok művelnek —

Hiába líheg, hiába szorulnak göresösen össze öklei, nem tud már szólni, elterül a fa alatt, meztelen sebes lábát kinyulnak a kocsisapásra, úgy sir, úgy zokog tovább.

Harminez éve, hogy e napon ide szokott jönni vak Marczí, harminez éve kopogtat hiába az ég kapuján, neki nincs otthon se az Isten, se a villám soha.

Pedig negyvenöt év előtt még másképp járt erre; a börtön tizenöt éve alatt kitombolt a vulkán, kiégett a kráter, csak a köves, érzéketlen lávaréteg maradt vissza, mely minden évben e napon, itt a jegenye alatt megreped.

Négy lovas hintó robogott arra, az öreg grófné ült rajta, ki egyik jószágára ment nyaralni. A kocsis rákiáltott a koldusra, az nem mozdult, emez a lovakat nem tudta, nem is farkta fékezni, — mint a szél, keresztülhatott vak Marczí két lábán.

„John, maga roppant ügyetlen, mindig kátyuba hajt!” szolt indulatosan az urnó kocsisához.

Ez csak mosolygott és később gunyosan kérdezte az inast, hogy ugyan nem tudja e, mikor a grófné még Fiametta színésznő volt, ügyes kocsisai voltak-e?

Vak Marczí meg most már nem áll mereven, dölözegen szomorú-siváran, mint a kitombolt vulkán, hanem fetreg elhagyottan, szemétként az ut szelén, mint egy elhasznált, penészes citromhéj a rég multból.

Ha van-e ilyen sáresep? — Van, tudom.

annyival inkább, mert jótékony ezérra fognak élvezni és mulatni.

— **Difteritisz.** Homonnán a gyermekek réme, a difteritisz terjedése igen nagy mérvet ölt, úgy annyira, hogy az alsóbb iskolákat be kellett egy időre zárni. — Tehát a homonnai hatóság nem úgy tesz, mint a nagymihályi, hogy összetett kezekkel nézi a veszedelmesen terjedő bajt és nyugodtan várja, hogy a 10°/_o-nyi beteg gyermekekből egy se hiányozzék, mert addig egy világgért sem szabad az iskolákat bezárni. Meghát csak respektálni kell a törvényt is.

— **Tíz napig a kutban.** *Deutsch Adolf* s. a. ujhelyi lakos „Bodrogközi” koresmájának udvarán a fedél alatt lévő kerekcs kutban, a koresmában megszállt, lovaikat itató emberek egy női hullát találtak. A hulla a városi orvos véleménye szerint és az elszakadott ruhafoszalányokból ítélve egy az alsóbb néposztályhoz tartozó, 50—60 évi körüli nőnek a hullája és mintegy 8—10 nap óta lehetett a vízben.

— **Párbaj.** *Tertinszky Gyula* és *Sztanykovszky Sándor*, vármegyei hivatalnokok nov. 26-án Sátoralja-Ujhelyben a Ronyva folyó mellett levő Vályi-féle kertben pisztolypárbajt vívtak. A felek nem sérültek meg és kibékülés nélkül távoztak a párbaj színhelyéről. Előbbi részéről *Farkas Dezső* és *Prihoda Étele* segítettek, utóbbinak segédei *Horváth Pál* és *Zvolenszky József* voltak. A párvadala a Mezey-féle kávéházban f. hó 22-én történt összeszólalkozás és tetlegesség szolgálatot okot.

Színház.

Sajnálattal konstatáljuk, hogy a társulat nemcsak hogy nem váltotta be hangzatos ígéreteit, hanem a közönség mérsékelt várakozásának sem felelt meg.

Antiquárszerűleg összeszedett repertoír, lapos előadások és hanyag betanulás, ez adja meg a letolyt hét jellegét. Egyébektől erről bővebben alant:

Csütörtök, nov. 26-án Rónaszéky „*Méltóságos eszmadia*”-ja ment, telt ház előtt. A czímszerep személyesítője *Bessenyei* a töle megszokott virtuositással játszott ma is, *Szabó Mari* (Klári) ügyes „*Juczika*” és *Jáni* (Váraljai gr.) correct grand-seigneur volt; a többiek megfelelőleg illeszkedtek bele az ensembleba, kivéve *Pintér Dezsőt*, ki nem tud felmelegedni s minden szerepét bábszerű kimértésséggel játssza. Mintha dróton rángatnák. A masqueját is már megváltoztathatná, hisz idestova körözvényi figurává növi ki magát.

Szombat, nov. 28-án. Szigligeti „*Nagypó*”-ját adták telt ház előtt *Bessenyei* jutalomjátékául. Sok hihlő semmiért. Nagy recelám, dücögős előadás, özönvíz előtti magyar nóták. A szereplőknek érzéniök kellett a közönségből kisugárzó hidegséget s kedvetlenül játszottak. Egyéb baj nem történt.

Vasárnap, nov. 30. „*A pók*” ment kis közönség előtt. Talán már elég is lenne Szigligetiből. *Hevesiné* (özv. Pókné) érzéssel játszta a leányaért mindenét feláldozni kész anyát. *Szabó Mari* (Nírág Lidi) schneidig menyecske, *Pintér István* (Tiszartói ispán) jó udvarló volt. A szegedi menyecskék (*Balláné Teréz* és *Ligeti Józseke*) máskor ne lakk regatta cipözben menjenek a fonóba; azon a tájon ez nem szokásos. *Bessenyei* (Kis Molnár Pál) mint mindig, ma is jó volt.

Kedd, decz. 1. Herezeg Ferencz „*Dolovai nábob leányát*” adták jó szereposztással s meglepően gondos betanulással. Az est sikerében az összes szereplők osztoznak. Az összejátekából kivált *Szabó Mari* (Szentirmayné) ki patent jukker asszony volt s bravurral játszotta meg szerepét. A közönség többször nyílt színen viharos tapssal jutalmazta játékát. *Török Cornel* (Jób Vilma) correctül játszott. Meglátszik, hogy ambitiosus színésznő, ki gondot fordít szerepei kidolgozására.

Ma *Csütörtökön* decz. 3-án Herezeg Ferencz „*Három testvér*”-je megy. Erről legközelebb.

Palamedes.

CSARNOK.

Az orvos orvosa.

Elbeszélés.

Írta: **Vározy Gyula.**

VII.

Engem már vagy százszor kigyógyított e szobában a kolerából, gyógyítson most valódi kolerásokot.

— Mondasz valamit Péter, — gondolkozott el az orvos. — Nekem ki kell mennem Toulonba. Okvetlenül ki. Az emberiség szeretete nem ismer korlátokat. S ha Bogárhgyest is megkeresné a vész, úgy nyomban visszajönnék. Holnapután megyünk, s te el fogsz kísérni.

— Hogy mindkettőnköt agyonverjenek! Nem ettem bolondgombát. Előbb meg kell járni Indiát, a kolera-posványokat, s ha ott tanulmányozta a kampós térgeket s tud velük oltani, úgy bátran mehetünk abba a francia faluba. Fiakker és banda fog várni ránk a vasutnál, lépteinket hir, diésőség, gyógyulás és pénz követi. Csakis így lesznek adjutánsa.

— Péter, te okos ember vagy! — fogta meg szenvedélyesen a fiu két izmos vállát. Oldalam mellett sokat tanultál és művelődél, alapos beszéde-dért megérdemled hogy magamhoz szorítsalak.

És Gergely megölelte a fiut.

— Most hagyj magamra, gondolkozom.

Az orvos estig nem esinált mást, mint föl-alá járt szobájában. Tar homlokát száraz markával gyakran megsimogatta, esővalta a fejét, helyeslőleg integetett. Néha ott ragadt a szoba közepén, meglátott, két karját védőleg terjesztve ki.

— Ne bántatok, én a nép megváltója vagyok! Kíhez beszélt? Ki ellen védekezett? Talán Toulonban megtámadta már őt is a kétségbeesett söpredék, vagy a kéziratát akarták elvenni?

Odament az utcai ablakhoz, kinyitotta a táblát és kihajolt. Esztendőben egyszer szokta ezt megtenni, ma megtette. Öt percig kinézett az ablakon.

Fehér fűszagának ragyogtak a délutáni levegőben, melybe magas port vert föl egy egy tovarobogó kocsí. A por atomok szerte röpültek, mindenné befurakodva, ahol egy rés kínálkozék. Belevégültek a Gergely lélegzetébe is és lementek a sötét tüdőbe pihenni. Gergely ur nem törődött velük; erősen kihajolva, nézett az ut mentén föl és alá: valamit nagyon találgatott.

Találgatta pedig, hogy melyik végén kell elindulni Kalkuttába? Arad-e, vagy Szeged felé?

A borbély bolta előtt, az átellenes árok partján gyermek csoport játszadozott; visitottak, szaladgáltak, hajigálták egymást porral. Az egyik véletlenül áttekintett, s a hogy a fonyadt pergament arczot, s mélyen benűlő barna szemekkel, meglátta, abban hagyta a játékokot.

— Nini, ott a bolond! — sugta félénken játszó társainak.

— Ott a bolond! — kiáltották a többiek és szétszaladtak.

Gergelynek valami belesett a szemébe; behuzta az ablakot s leült íróasztala mellé.

1884. ápril 13. — Az utzagyermekek ujjal mutattak felém és szétszaladva kiálták: nini ott a bolond! Szegény örültek! Mikor jő meg az eszettek? Hévtári Gergely nem bolond; több esze van, mint akármelyiteknek. Csak még néhány hét és Franciaországban meg fog szünni az epidémia. A bolondot vállaitokon fogjátok körülhordozni s az lesz a boldog, a ki ruhámat érintheti. No csak várjatok, én várok.

Tollat kirázva, kipírult arczal, tűzben égő szemekkel bánt az udvari ablak homályos lapjára. A kora est leszállott, a zaj kívül elhalt, sötétedő árnyék kukucsált be a terembe.

Péter becsukta az ablak fatábláit, meggyújtotta a négy szál gyertyát és a lámpást, azután odaült ura elé.

— Parancsol, tekintetes ur?

A tekintetes ur szölléjébe ült, hátra dülve, lehunyt szemekkel, távol kalandozó lélekkel.

— Tekintetes ur! — ismétlé a szolga.

Hévtári nem ért rá felelni, el volt foglalva nagyon. Az indiai semlyékeken vizsgálta a mikrobok vegetációját.

Az ínas ott hagyta, hadd aludjék és álmodjék tovább.

Hét órai harangszó után a kapu nyílt és csapódott. A folyosón nehéz léptek ropogtak végig, midőn az iroda ajtaját benyitották s egy stenóri „jó estével” Sanyi belépett.

A zajra az alvó fölnyitá szemét.
— Te vagy Sándor? Eppen rólad gondolkodom.

— Az ördög is a fiúra gondol.

A kissé megderesedett ember megszorongatta barátja kezét, megkérdezte, hogy van? mit evett? gondolt-e asszonynépségre és házasságra? majd végiglépkedve párszor a padlót, melynek deszkája sirva nyögött a súlyos léptek alatt, azután fölrugta a köpölését, s nagy hápogás közt kiverte a pipáját a sarokba.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői posta.

Cs. J. (Kosarócz.) Nem mertik volna feltételezni, hogy ilyen hamar elfárad. Egyben gratulálunk.

B. A. (Homonna.) Még egy kis türelem és a kért tárgyat küldeni fogjuk.

— i. — r. „Also nur so schön fort!” mi is azt tartjuk.

Hü olvasónő. (Helyben.) Andrejczó József.

B. S. (Rákócz.) Reméljük már megkapta.

Szerajevóba. Dehogy van nektünk időnk arra, hogy privát, pláne még hosszú levelet írjunk. Majd talán később. A kérészett pedig nem „szalma,” hanem „széna,” még pedig a javából.

Károly. (Varannó.) A medve talán már a jövő héten tánczolni fog.

Gálszécs. Öszintén szölvá, nem értjük.

Budapesti asszonyok. Igen szívesen fogyasztanánk el a felajánlott ebédet, ha tudnánk, hogy hol kopogtassunk érte. Különbösen a dolgozat igen jó és felhasználjuk.

U. E. (Sztrókó.) Köszönet a küldeményért, csak legálább gyakorlabb lenne szerencsénk.

B. S. (Eperjes.) Megkapunk, jönni fog.

A. E. (Gölniczbánya.) Intőzkedtem. Üdvözlét.

Felelős szerkesztő:

G Á L V I L M O S.

Kiadó-tulajdonos:

L A N D E S M A N B.

Nyílt-tér.

(Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

**Egy jó házból való
fiu tanulónak felvétetik Miskovits
Béla asztalos műhelyében Nagy-
Mihályon.**

Gyermek

Játékokat

ajánl nagy választékban
Szóucsek Nándor Nagy-Mihály.

483. sz.

1896. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. járásbíróság 5044. 5045/1896. pol. számú végzése által *Dr. Moskovics Ercsin* ügyvéd által képviselt *Rosenblum Mendel és társa* javára *Neuman Adolf* m.-iszépi lakos ellen 132 frt és 172 frt 74 kr. tőkék ennek 1896. évi október hó 16-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 75 frt 60 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 784 frt 75 krcs becsült életnemű, egy 10 löréjű gőzgép és körülírásból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtanak.

Mely árverésnek az 5082/1896. p. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Magyar-Izsépen leendő eszközzésére **1896. évi december hó 4. napjának délelőtti 10 órája** határidővel kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legutóbbi ígérnek becsáron alul is eladatulni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Gálszécsen, 1896. évi nov. hó 18. napján.

Tímár József,
kir. bír. végrehajtó.

Nyomatott Landesman B. könyvnyomdájában.

Hirdetés.

A nagymihályi polgári olvasó-egyesület részére szükségeltetik: 6 drb kisebb és egy nagy asztal; továbbá egy bőrdivad és 30 drb Thonet-féle szék.

Felhívtnak mindazok, kik a jelzett butorokat szállítani óhajtják, hogy eziránt az alóírott egyesületi elnöknél f. hó 6-án délig jelentkezzenek.

Nagy-Mihály, 1896. decz. 2-án.

Roncsinszky Ágoston,
egyesületi elnök.

**Nagy választék
OSZI ÉS TÉLI
FÉRFI-RUHA
SZÖVETEKBEN.**

**Legolcsóbb öltönyöket
saját nagy választéku valódi angol
gyapjuszövetekből
a legujabb divat után és leggyorsabban
készít:**

REICH ADOLF

férfi-szabó

Nagy-Mihályon, futoza.

Barnai Andor

a „K o s”-hoz czimzett szállodája

Sztáray gróf kastélya átellenében

Nagy-Mihályon.

Ajánlja kitünő minőségű valódi hamisítatlan, az 1893. évi XXXIII. törvényezikk értelmében kezelt

asztali és csemegeborait

utcai kimérésben mérsékelt árban.

Kitünő minőségű asztali bor	1 liter	42.
" " " "	"	54.
" " " "	"	60.
Feszt-féle <i>Vinnai gyöngy</i>	"	1.00.
Hegyaljai szamorodni	"	1.20.
889-iki " " gyógybor	"	1.50.
" " " "	"	200.

Az orvos urak b. figyelmébe!

Tokaji asszú gyógybor	1 liter	3.00.
legf. " " "	"	4.00.
legf. " " "	"	5.00.
Ménesi veres asszú	"	2.50.
Kitünő ó szilviorium	"	1.10.
Szirmiai régi	"	1.50.

A borok árai nagyobb mennyiség vételénél egyez ségileg olcsóbbak.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy üzletemben **állandóan friss csapolásu kőbányai ser, villás reggeli és friss kassai virstli kapható.**

**Ebéd, vacsora, hideg és meleg étel-
lek a nap minden szakában étlap sze-
rinti rendes árak mellett kaphatók.**

Az utazó közönség szives figyelmébe ajánlom **ujjonnan renovált vendégszobáimat.**

— **Tágas istállók és kocsiszinek.** —